

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Baptistae Mantuani Carmelit[a]e de patientia aurei libri
tres**

Baptista <Mantuanus>

Dauentrie, 1515

Cur ta[n]ta diligentia in cura[n]dis corpor[um] morbis. capittu.vi.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30534

munus assumptum est.

Cur tāta diligentia fit in curādis corporū morbis

Sed cū tot sint corporis et animi male valitudines q̄ (CC. vi. medicū ac medicamētis idigeāt, cur fit vt oēs spreto aīo sol' curādis corpib' ibiem', et illi tm̄ in p̄cio sint medici, q̄ mederi corpib' b' vel sciūt vl' scire p̄firētur. Plin. natural' histor. xxix. de medicina sic inq̄t Nec p̄mūz inuētores suos coelo dicauit, et hodie multifariā ab oracul' petīt, ab aliq̄s sc̄ptorib' pene infiniti celebrant q̄ eaz artes aut inuenerūt aut auerūt, aut illustrarūt. Magi illi, quoz tāta apd' Persas et Aegyptios fuit auctoritas, cū religione et astronomia medicina etiā profitebātur. De Apolline p̄mo ei' inuētoze Naso scribit. Inuentū medicina meuz est, opifexq̄ per orbē Dicoz, et herbarū subiecta potētia nobis. His addit Orpheus, Museus, Hesiod', et vt aliq̄ volunt Chirō centaur', qui de herbis scripserūt, et medicīne operam dederūt. Pythagoras etiā Sami', et Democritus Abderites, medēdi rationez magno studio quesierūt. Machaō et Podalirius ob medicīne peritiā cuz alijs duabus ex Creta, ad Troianā expediti ones vocati sunt. Hippocrati cū pestilentia pullulare incipiētes repressisset, decreti sunt honores, quos Herculi decreuerat oli' Grēcia. Heraclit' Chrysippi discipulus, ex Aristotelis filia genit', Antiocho regesano, cētuz talētis donat' est. Teste Lūio cū Rhomana vrbs peste laboraret, inspectis libris Sybillinis decē legati a Senatu missi, ex Epidauro deuz Aesculapiuz in specie spētis Rhomam adduxerūt. Michridates sua etate regū maxim', oēs aīcessores (vt fama ē) medēdi diligētia supauit. Cōmentatiōes ei' et exemplaria Pōpei' magn' in latinā linguā a Leneo liberto suo transferri iussit. Claruit in ea arte Aesclepiades Prusiēsis qui (vt aiūt) eloquētie tm̄ magis q̄ medicādi fret' auxilio nouā, explosa veteri, medicīnā inuenit. Antonio Mūsē Cesar August' q̄ fuisset ab eo graui morbo liberat', statuā aereaz iuxta Aesculapiuz locari mandauit. Euax rex Arabū medicīne et ipse curiosissim', de herbis et lapidib' ad Nero

Libet Primus

nes sepsit. Superuenit et Dioscorides, vir militaris in herbaria arte mirabilis. Tpe Antonini floruit Galenus vir quidē doctissim⁹, et ea etate in medicina singularis. Secut⁹ est cuz Rasis Poenus, et ipe illustrib⁹ medicis annumerat⁹. Fuerūt et alij innumerabiles re troactis tpiibus medēdi ingri, sed nostrę etati magis p̄pinqui Petrus Alponēsis patavin⁹, vir rez scia admirāndus. At oīz neotericoz ditissim⁹, nescio an doctissim⁹. Thade⁹ florētīn⁹ fuit q̄ cuz a p̄ncipibus Italię vocabat⁹, quinquaginta aureos in mercedē diurnaz pa cisci cōsueuerat. Ab Honorio summo pōtifice semel vocat⁹ nō p̄ accessit q̄ centū aureos sibi in diem statutos intellexit, vñ liberatus pōtifer, decez milia aureoz illi cōdonauit, iuniores innumeros, ne tibi sīz onerosus, silentio p̄tereo. Hęc autē memorare suasit huma ne curiositatis admiratio, q̄ eis p̄mia honoresq̄ decernat, qui corpo ribus opitulari sciāt, eis s̄o qui animas sanant, ne minimā quidem mercedez instituat. Credo tamen ita factuz vt morib⁹ parcaz, subtili et occulta sagacitate nature natura cū corporea vitestudiosa, vi dēs homini ex parte corporis mortez impēdere, corp⁹ tñ fulcire co nata est pigmentis et medicis, relicta animę in corpore cura deo in corporeo. Cui sententię plurimū consonat, quod de⁹ in paruam imo minimā. et aliquādo nullā corporis, animarum vero tantā rationē habere se ostēdit, vt ipsemet corpus suuz pro animaruz salute tradi derit. et certe plures de⁹ medicos et medelas animab⁹, q̄ natura cor poribus adinuenit. Patriarchę, p̄phete, noui ac veteris testamenti doctores, nūmrum medici sunt animaz. Religiosi nostri temporis omēs, et hū p̄sertiz qui declamāt in ecclesijs, et qui cōfessionib⁹ s̄i delium audiendis p̄sunt, animozum medici sunt, hū p̄cticoz, illi theoreticoz medicozuz loco succedūt. Prophetaz vaticinia, docto ruz cōsulca, leges quoq̄ tam humane q̄ diuine p̄cipue, et omnia deniq̄ philosophia de moribus sunt animarum medicamenta salu bria, quib⁹ animę non a morte, sed a miseria sempiterna p̄afero uantur, quae tanto peior quanto longior morte indicatur.

Liber Primus

Ut igitur oim supradictorū cōcludat affinitas, corpori corpora debetur medicina corporalis medic⁹, et medico premiū corpale, atq̄ vero q̄ spūs est, spiritualis medicina, spūalis medicus, et medico premiū spirituale proponitur. Sic oportet nos psuasos esse, qm̄ id et rōni et doctrine apostolicę cōsentaneū est, et q̄ iacto hoc fundamento, facilius patiētię structura cōsurgit. hinc etiā sicut mortez corpori, sic immortalitatē animę natura denūciat, cuz. s. eam vt naturalis opis minime egentē relinquit incustodituz, at de⁹ curā eius assumit, nō quo (vt ante dixi) mortez effugiat, cui suapte natura nunq̄ addicta est, sed vt miserā sempiternam, cui peccādo se subūcit, euadat. Sed iā ad vestigandā spūaliuz morborū p̄gamus originem

De morborū spiritualium origine ¶ Ca. viij.

Spiritualiuū infirmitatuz (quib⁹ pene totū gen⁹ hūanuz operimū) tibi, si aduerteris, radices et fundamentū breuib⁹ explicabo, vt cognito morbi loco, sciamus vbi oportz applicare remediū. In hoc peripateticorū et theologorū scholę cōsentiūt, duas esse p̄ncipales animę partes, p̄ quas vidētur hoīes duas, et has quidem cōtrarias naturas assecuti, rōnalez. s. et sensitīuaz. Ista cum belluis nobis cōmunis ē illa s̄o pp̄ria est hoīs forma. Prīmaq̄ p̄fectio rōnalez in duas secat partes. Intellectū. s. et voluntatez. Intellect⁹ est om̄ia cognoscere. Volūtatis s̄o intellecta, si bona videātur appetere, sin aut mala nocētiq̄ sint vel appareāt, quoad eius fieri potest, pp̄pullare vel fugere. Sensitīua duas itez cōtinet vires, vnaz qua ea que sensui occurrūt aut obūciūtur dinosci. alterā, qua occurrētia obiectaq̄ pri⁹ cognita, vel tenere satagit. vel declinare. Prīma vis ē ea qua sentim⁹, qua vitem⁹, qua audim⁹, qua palpamus, qua olfacim⁹ qua et gustam⁹. Nā quasi quidā fonticul⁹ in quinq̄ sensuuz exterioriuū riuulos s̄tus ista defluxit, exterioroz inq̄ nā vt philosophis placz, totidez sunt interiores sensus, qui intra cranęi forulos cerebriq̄ cauernulas (vt visuz est Auicēnē et Alberto magno ac ceteris medicorū ac philosophorū, qui de corpis hūani anatomia scripsere) discre-